

Tschiffar sut controlla il sgol a bass

■ **(anr/abc) ler en damaun è ina tematica che pertutga la segunda pitga da la prevenziun per la vegliadetgna stada en il center da las tractativas dal parlament. I va per ils futurs pensiunads che han lavorà en servetsch dal chantun u maun public.** Els na duajan betg retrair damain da la cassa da pensiun chantunala. Cun 71 gea cunter 25 na e quatter abstenziuns ha il cussegl grond perquai decidì in augment da las contribuziuns dals emploiads e patruns a la cassa da pensiun chantunala.

«Sche vus prendais serius vossa responsabladad, alura stuais vus approvar

questa revisiun», ha avvertì cussegliera guvernativa *Barbara Janom Steiner* intginas minutas avant la votaziun. Ses pled ha gì effect, dentant betg sin la fracziun da la pld. Els liberaldemocrats han votà serradain cunter ina revisiun da la lescha davart la cassa da pensiun dal Grischun. Els giavischan ina strategia e betg simplmain da bittar in dagut aua sin in crap chalira. Cun 75 gea cunter 25 na e quatter abstenziuns ha il parlament dentant approvà la chaussa. Il cussegl grond ha dà via libra per la revisiun da la lescha. I va per ina summa da 750 000 francs ad onn ch'il chantun impunda en il futur en sia

funziun sco patrun da lavur. Quella summa annuala è colliada cun las contribuziuns individualas ch'ils emploiads chantunals ed assicurads pajan a la cassa da pensiun chantunala cun ses 8000 assicurads e 3000 pensiunads. En il Grischun è la contribuziun a la segunda pitga repartida 50/50, ina mesadad paja l'emploià, l'autra il patrun.

Adina damain tschains sin il capital

La revisiun ha effect sin artitgel 8 da la lescha davart la cassa da pensiun chantunala. Ussa pon persunas entrar en la cassa da pensiun davent da la vegliadetgna da 20 onns.

Enfin uss era quai pussaivel davent da 25 onns. Per il singul emploià munta quai in augment da 207 francs l'onn. Plinavant vegn tratg giu dals assicurads sur 45 onns in pertschient dapli. Cun questas mesiras spera la cumissiun preparatorica da gulivar ora las sperditas sin il chapital. Finamira èsi da retegnair il regress cuntinuà da prestaziuns. Dapi intgins onns retschaiva la cassa da pensiun adina damain tschains sin il chapital che giascha en la reserva destinà per pajar las rentas. Las persunas che èn vegnidas pensiunadas suenter il 2012 han stuì sentir ina reducziun da 10 pertschient, quai che posia far or intgins tshiens francs al mais damain renta. Il tschains tecnic sco era la tariffa da conversiun èn sa reducids cuntinuadamain ils davos onns.

Ina reducziun supplementara da sias prestaziuns na possia il chantun betg re-

sponsar, i saja fitg impurtant da tschiffar si il svilup negativ cun mesiras da sustegn, ha il pledader da la maiortad, *Ralf Kollegger* (pcd, Churwalden), motivà. Retegnair il svilup negativ è stà en il center da la decisiun. La soluziun saja socialmain cumpatibla e supportabla ord vista da las finanzas chantunales, ha era *Cristiano Pedrini* (pbd, Roveredo), argumentà. Tenor la fracziun da la pld na fa questa revisiun dentant betg effect ed ins na possia era betg vesair davos la mesira accompagnanta ina clera strategia. Il pledader da la cumissiun minoritara è persuadì ch'il cussegl grond sto puspè prender posiziun en dus trais onns tar la medema chaussa. Barbara Janom Steiner n'ha betg snajà questa opiniun. En la discussiun finala ha ella dentant ditg ch'i saja bain ina strategia clera da cunterfar uss al svilup negativ cuntinuà.

ler èsi i per raps en il cussegl grond, numnadain per tschiffar si la reducziun cuntinuada da prestaziuns ch'ils pensiunads retschaivan da lur cassa da pensiun.

MAD

Tge è exact il tschains tecnic?

En la discussiun tar la revisiun da la lescha davart la cassa da pensiun dal Grischun è vegnì discurrì bler dal tschains tecnic. Il tschains tecnic è colligià cun la calculaziun dal «salari» che emploiadas ed emploiads retschaivan cura ch'els èn pensiunads. Cur che la persuna ha cuntanschì la vegliadetgna da pensiun po ella retrair ils daners da sia prevenziun professiunala. Dasper la pitga AVS è la cassa da pensiun professiunala la funtauna da las entradas. Sch'ina persuna ha lavorà radund 40 onns e pajà regularmain contribuziuns ad ina cassa da pensiun ha ella rimnà circa

ina summa da 500 000 francs. Dal mument che l'emprima renta vegn pajada al pensiunà entra il tschains tecnic en acziun. I sa tracta d'ina valita calculatorica che correspunda al gudogn da tschains che vegn quintà per il temp che la renta vegn pajada. I vegn quintà quant aut ch'il chapital che la cassa da pensiun ha mess en las reservas per pajar tut las rentas po vegnir tschainsì. L'autezza dal tschains tecnic dependa dal svilup spetgà sin ils martgads da finanzas. La cassa da pensiun è obligada dad economisar ina rendita cun questas reservas da rentas ch'ella paja.